

5. Герцик М.С. Організаційно-методичні особливості підготовки фахівців із фізичної реабілітації / М. С. Герцик, А. М. Герцик // Кінезіологія в системі культури : матеріали конф. – Івано-Франківськ : Плай, 2001. – С. 7 – 8.
6. Гусева Н.Г. Опыт организации и проведения клинико-реабилитационной практики студентов института физического воспитания и спорта по специальности «Физическая реабилитация» / Н. Г. Гусева, Т. Ю. Осадчая // Тези доповідей міжнародної науково - методичної конференції „Наука. Олімпізм. Здоров’я. Реабілітація.” - Луганськ: Знання, 2003. - С. 102 - 103.
7. Дьяченко Т.В. Интегративно-комплементарный подход в преподавании специальных дисциплин студентам-реабилитологам / Т. В. Дьяченко, Н. А. Пересадин, А. Кавакзе Ризик // Тези доповідей міжнародної науково-методичної конференції «Фізична реабілітація як напрям підготовки спеціалістів». - Київ: НУФВСУ, 2003 – С. 96-98.
8. Кукса В.О. Професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах : Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / В.О. Кукса; АПН України. Ін-т вищ. освіти. — К., 2002. — 18 с. — укр.
9. Матрошилін О.Г. Основи загальної фізіотерапії та – курортології : [навчальний посібник] / Матрошилін О. Г., Зав’ялова О. Р., Роголюк О. А. – Дрогобич, 2006. , с. 297.
10. Мухін В.М. Фізична реабілітація : підручник / В. М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2000. – 424 с.
11. Прихода І.В. Організаційно-методологічні підходи до професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації в Україні / І. В. Прихода // Проблеми сучасної педагогічної освіти. - 2007. - Вип. 15, Ч. 1. - С. 60 - 66.
12. Пшисада Г. Обучение физиотерапевтов в Польше / Г. Пшисада, І А. Кволек // Науково-практична конференція «Фізична та, фізіотерапевтична реабілітація. Реабілітація СПА-технологій», 29-30 квітня 2009 р., м. Севастополь. Матеріали конф. – С. 69–72., с. 69-82.

В статье рассматривается состояние подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию и спорта к реабилитационной работе с детьми с ограниченными физическими возможностями в отечественной и иностранной литературе. Принимая во внимание все требования, которые выдвигаются к знаниям и умениям будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к реабилитационной работе, возникают проблемы, которые появляются перед высшим образованием при подготовке будущих специалистов по физическому воспитанию и спорту к профессиональной деятельности: на первый план выходят ценностные отношения образования и науки, в первую очередь, их роль для человека, их назначение в его жизнедеятельности, их функции в развитии ребенка.

Ключевые слова: состояние, подготовка, реабилитация, специалисты, физическое воспитание, дети, ограниченные физические

The state of preparation of future specialists is considered on physical education and sport to rehabilitation work with children with the limited physical possibilities domestic and foreign literature. Because of all requirements which are pulled out to knowledge and abilities of future specialists on physical education and sport to rehabilitation work, there are problems which appear before institute education of preparation of future specialists on physical education and sport to professional activity: the valued relations of education and science go out on the first plan the valued relations of education and science go out, above all things, their role for a man, their setting in his vital functions, their functions in development of child. Necessity of preparation of specialists on physical education and sport to rehabilitation work of called to decide the task of physical rehabilitation of representatives of different social layers of population must decide on the basis of analysis of the modern state of problem of preparation of specialists on specialists on physical therapy, ergo-therapy, physical rehabilitation in more high physical rehabilitation in higher educational establishments of Ukraine. Large attention to this question of plenty of teachers, psychologists, sociologists, is predefined that to put with the limited physical possibilities in modern democratic society have no authority to remain on the side of a road of social-culture processes, system of human mutual relations and values. The same rights must put these, as well as healthy: they must valuably study, to get universal education and in the future to be of the use society and state. Modern preparation of future specialist on physical education and sport to rehabilitation work with children with the limited physical possibilities next to the study of bases of anatomy, physiology of child, knowledge of etiology, pathogen, clinic of different diseases requires yet and. Executable codes foresee an obligatory capture the different methods of treatment and proceeding in a health, in particular and preparation of future specialist on a physical rehabilitation in industry of physical therapy, ergo-therapy. The system of the organized studies is called to arm with students not only knowledge in certain industry, but also foremost must teach the methods of the effective mastering of knowledge and their use in practical activity. Especially important is a task of reduction time of adaptation of future specialist to the terms of future professional activity. The analysis of literature shows that for the effective forming of abilities in the educational process of institute education Ukraine it is possible to attain the system of methods and facilities of studies due to an improvement.

Key words: structure, components; professional preparation; rehabilitation; physical education; to put; physical possibilities are limited.

УДК 796.894:378

Жамардій Валерій Олександрович,

кандидат педагогічних наук, викладач,

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

ЗАСТОСУВАННЯ ФІТНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ: СУТНІСТЬ І ЗМІСТ БАЗОВИХ ПОНЯТЬ

У статті проаналізовано основні базові поняття з проблеми дослідження: “фітнес”, “оздоровчий фітнес”, “фітнес-технологія”, встановлено спільне й відмінне, взаємозв’язок між ними. Розкрито основні складові застосування фітнес-технологій на заняттях із фізичного виховання студентів. Встановлено, що проектування процесу застосування фітнес-технологій на заняттях із фізичного виховання студентів у системі фізичного виховання пов’язане з їх змістом, професійною компетентністю викладачів, індивідуалізацією освіти, навчально-тренувальною діяльністю студентів, інформаційним середовищем.

Ключові слова: здоров’я, оздоровчий фітнес, студенти, фізичне виховання, фітнес-технології.

Постановка проблеми. На сьогодні проблема застосування фітнес-технологій на заняттях із фізичного виховання студентів для системи фізичного виховання вищих педагогічних навчальних закладів досить актуальна. Ще ніколи проблема якості навчально-виховного процесу з фізичного виховання студентів у ВНЗ не мала такого вагомого ідеологічного, соціального, економічного та технічного значення, як нині. Необхідність розгляду цієї проблеми зумовлена об’єктивними чинниками: по-перше, від якості

навчально-виховного процесу з фізичного виховання (професійної компетентності та майстерності викладацького складу) залежить гармонійний розвиток особистості студента; по-друге, якість освіти студентів у ВНЗ набуває усе більшого значення для забезпечення конкурентоспроможності та здатності випускників виконувати професійні обов’язки за призначенням в умовах сучасних суспільно-економічних і політичних трансформацій, входження України до європейського освітнього простору, а також

реформування системи вищої педагогічної освіти відповідно до європейських стандартів. Євроінтеграційні процеси традиційно супроводжуються створенням не тільки загальноосвітнього та наукового простору, а й розробкою єдиних критеріїв і стандартів, відповідного понятійного апарату в системі фізичного виховання та спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти застосування фітнес-технологій на заняттях із фізичного виховання студентів були предметом аналізу в працях вітчизняних і зарубіжних дослідників у галузі педагогіки, теорії і методики фізичного виховання та спорту. Аналіз цих робіт засвідчив різні підходи до тлумачення базових понять дослідження і переконує, що ефективним напрямом підвищення рівня фізичного розвитку студентів може стати створення та впровадження у систему фізичного виховання вищих педагогічних навчальних закладів різноманітних фітнес-програм оздоровчого, кондиційного та спортивного напрямів, як найбільш універсального виду фізичних навантажень [1, 2, 5, 6, 8, 9]. З огляду на це з'ясуємо сутність і зміст понять «фітнес», «оздоровчий фітнес», «фітнес-технологія».

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні поняття «фітнес-технологія», уточненні понять «фітнес», «оздоровчий фітнес».

Результати дослідження. Глобалізація, інтеграція та інформатизація суспільства, соціально-економічні зміни в Україні, європеїзація науки й освіти спричиняють появу нових модернових термінів і понять. Фітнес у фізичному вихованні студентів набуває усе більшого значення, стає популярним видом оздоровлення. Це поняття має досить різноманітне тлумачення і застосування, що спричиняє термінологічні та методичні розходження в поглядах сучасних науковців [11].

Фітнес у цілому можна означити як систему фізичних вправ фізкультурно-оздоровчої спрямованості, узгодженої з індивідуальним станом психофізичної сфери людини, її мотиваційної визначеності та особистою зацікавленістю. У вітчизняній та зарубіжній практиці фізичного виховання умовно виділяють три основних види фітнесу: 1 – загальний фітнес, 2 – фізичний (оздоровчий) фітнес, 3 – спортивно-орієнтовний фітнес [5, 6, 7].

Загальний фітнес або увідний, використовується на навчальному етапі занять і являє собою оптимальну якість життєдіяльності, що включає необхідний рівень фізичної працездатності, достатню суспільну активність і психічну стабільність. Заняття загальним фітнесом характеризуються виконанням вправ із низькою інтенсивністю, плавними, обмеженими за амплітудою, напругою рухами з метою загального фізичного та рухового розвитку, корекції статури, реалізації потреби у руховій діяльності. Фізичний фітнес являє собою досягнення оптимального фізичного стану в результаті виконання фітнес-програм із використанням спеціально організованих форм рухової активності вибіркової спрямованості. Спортивно-орієнтовний фітнес є найбільш високим ступенем рухової активності та направлений на розвиток фізичних здібностей і фізичних якостей для вирішення спортивних завдань.

Для розуміння поняття «фітнес» доцільно використовувати ознаку пріоритетного завдання, яке вирішується під час занять фізичними вправами. Вона застосовується у сучасному визначенні видів фізичного виховання. Основними завданнями цього процесу є забезпечення базового та професіонального рівня фізичної дієздатності, відпочинок і відновлення функціонального стану організму, досягнення максимального результату, зміцнення та збереження здоров'я. Тому до змісту поняття «фітнес» входять багатofакторні компоненти інтересів особистості, а саме: планування життєвої кар'єри, особиста гігієна, фізичне тренування, раціональне харчування, профілактика захворювань, соціальна активність, психоемоційна регуляція, в тому числі боротьба зі стресами та шкідливими звичками, фактори здорового способу життя [5].

Завдяки розвитку фітнесу з'явився один із найбільш

популярних термінів у фізичній культурі – фітнес-технології, який зустрічається досить часто в наукових дослідженнях, навчальних програмах і методичних рекомендаціях. Фітнес-технології є результатом пошуку ефективних шляхів забезпечення сприятливої для студентів форми фізичної активності. Фітнес-технології розуміємо як самостійне соціальне явище, що полягає у регулярному використанні доступних видів рухової активності та доступного об'єму фізичного навантаження під час навчальних занять із фізичного виховання студентів із метою збереження та зміцнення здоров'я, покращення фізичної працездатності.

Поняття «технологія» у педагогіку, теорію і методику фізичного виховання, спорту й здоров'я людини прийшло з виробництва та визначається як сукупність різноманітних елементів, прийомів, операцій, дій, процесів, що є майстерністю людини. У науковій літературі технологія, як термін походить (від грецького *techné* – мистецтво, майстерність та *logos* – вчення) і розглядається як система способів, прийомів, кроків, послідовність виконання яких забезпечує вирішення поставлених завдань. Вона включає парадигмальні основи спеціальних знань і практичного досвіду реалізації інноваційних форм рухової активності з використанням сучасних засобів забезпечення та контролю. Поняття «фітнес-технологія» об'єднує процес застосування засобів фізичного виховання в оздоровчих цілях і наукову дисципліну, яка розробляє та вдосконалює основи методики побудови навчальних занять із фізичного виховання студентів. Фітнес-технології – це молода сфера академічних досліджень [3, 4].

На думку В.І. Григор'єва, фітнес-технології – це сукупність науково-обґрунтованих способів і методичних прийомів, націлених на підвищення ефективності оздоровчого процесу, задоволення індивідуальних потреб учасників занять у руховій активності, формування позитивних емоцій, позитивного ставлення до здорового способу життя та соціальної успішності [5].

За даними Т.В. Василістової, фітнес-технології – це педагогічний процес, що включає зміст, засоби та методи сучасних різновидів фізкультурно-оздоровчих напрямків і системи фізичних вправ (аеробіка, бодіфітнес, гімнастика, йога, каланетика, степ, стретчинг, шейпінг та інші) для забезпечення досягнення фізичної досконалості усіма верствами населення, підвищення та підтримки розумової та фізичної працездатності у повсякденній навчальній і трудовій діяльності, формування фізичної і спортивної культури [2].

Як стверджує Е.Г. Сайкіна, фітнес-технології – це сукупність наукових способів, шляхів, прийомів, сформованих в певний алгоритм дій, що реалізовується певним чином в інтересах підвищення ефективності оздоровчого процесу, забезпечує гарантоване досягнення результату, на основі вільного, усвідомленого і мотивованого вибору зайняття фізичними вправами з використанням інноваційних засобів, методів, організаційних форм занять, сучасного інвентаря та устаткування. Широке поширення фітнесу стало відображенням як змінюючих потреб сучасного суспільства в руховій активності, його прагнення до здоров'я і благополуччя, так і вимог суспільства до рівня розвитку фізичних і психологічних якостей людини [10].

О.К. Кібальник під фітнес-технологію розуміє системне поняття, що є синтезом сучасних науково обґрунтованих фізкультурно-оздоровчих засобів, що застосовуються у фітнесі та новітніх психолого-педагогічних підходах до побудови та проведення занять із урахуванням статевих і вікових особливостей учнів та їхніх мотиваційних пріоритетів [8].

Основним завданням фітнес-технологій є досягнення їхньої ефективності та комплексності оздоровчої спрямованості, тобто покращення стану здоров'я та рівня фізичної підготовленості студентів. Фітнес-технології підвищують якість проведення навчальних занять із фізичного виховання, задовольняють потреби студентів у зміцненні здоров'я, формуванні позитивного й активного ставлення до здорового способу життя, відповідності сучасному стилю життя, сприяють фізичному розвитку і фізичній підготовленості студентів.

Різні підходи до розуміння базових понять, які

використовуються у дослідженні проблеми застосування фітнес-технологій на заняттях із фізичного виховання студентів у вищих педагогічних навчальних закладах, обумовили потребу в уточненні сутності окремих з них, а саме: «фітнес» – це напрямок масової, спортивної й оздоровчої фізичної культури, який спрямований на покращання загального стану студентів, їхню тренуваність і здатність опиратись негативним впливам зовнішнього середовища шляхом виконання простих і комплексних вправ у музичному супроводі чи у визначеному такті, що допомагає коригувати масу і форму тіла та дозволяє закріплювати отримані результати; «оздоровчий фітнес» – це ступінь збалансованості фізичного, психічного та соціального станів, що мають у своєму розпорядженні необхідні резерви для забезпечення поточної життєдіяльності без фізичної і психічної напруги в стані гармонії з навколишнім середовищем; «фітнес-технологія» – це раціональний спосіб цілеспрямованої взаємодії учасників педагогічного процесу, в основу якого покладено різновиди рухової діяльності, що спрямовані на отримання максимально можливого оздоровчого

ефекту, реалізацію потреби студентів у здоров'ї й дбайливому ставленні до нього через свідоме регулювання фізичної активності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже фітнес-технології є системою конструктивного впливу на організм студентів засобами спеціально підібраних і дозованих, переважно гімнастичних вправ, тренажерних пристроїв, які забезпечують вирішення важливих оздоровчих завдань. Вони дозволяють відобразити біологічні (рухова активність, фізичний стан, фізична підготовленість), психічні (мотиви, інтереси), соціальні (здоровий спосіб життя) потреби студентів до занять із фізичного виховання. У цьому розумінні фітнес-технології є багатовекторним поняттям, оскільки охоплюють терміни, що характеризують оздоровчу фізичну культуру (масовий спорт, кондиційне тренування, рекреація).

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку вбачаємо в ретроспективному аналізі вивчення проблеми застосування фітнес-технологій на заняттях із фізичного виховання в Україні та за кордоном.

Список використаних джерел

1. Булатова М. М. Сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у фізичному вихованні / М. М. Булатова, Ю. О. Усачов // Теорія і методика фізичного виховання. – К.: Олімпійська література, 2008. – Т. 2. – С. 320–354.
2. Василютова Т. В. Проектирование фитнес-технологий в физическом воспитании студентов вуза, проживающих в условиях северных регионов: автореф. дис. на соискание ученой степени к. пед. н. – спец. 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры» / Т. В. Василютова. – Москва, 2011. – 25 с.
3. Войнарівський А. М. Педагогічне керівництво розвитком студентського спорту в вищих навчальних закладах України / А. М. Войнарівський. – Східноєвроп. нац. ун-т Лесі Українки. – Луцьк: Волиньполіграф, 2013. – 297 с.
4. Глагошук О. Г. Педагогічні умови вдосконалення культури зміцнення здоров'я студентів в системі фізичного виховання у вищому навчальному закладі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія і методика навчання» / О. Г. Глагошук. – К., 2008. – 20 с.
5. Григорьев В. И. Фитнес-культура студентов: теория и практика / В. И. Григорьев, Д. Н. Давиденко, С. В. Малинина. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2010. – 228 с.
6. Давыдов В. Ю. Новые фитнес-системы (новые направления, методики, оборудование и инвентарь) / В. Ю. Давыдов, А. И. Шамардин, Г. О. Краснова. – Волгоград: ВРАФК, 2001. – 140 с.
7. Євтух М. Б. Технологія інноваційної педагогічної освіти / М. Євтух, А. Нісімчук; Ін-т пед. технологій. – Луцьк: Твердиня, 2011. – 453 с.
8. Кібальнік О. Я. Застосування фітнес-технології для підвищення рухової активності та фізичної підготовленості підлітків: автореф. дис. на здобуття наукового ступеню канд. наук з фіз. вих. і спорту: спец. 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / О. Я. Кібальнік – К., 2008. – 20 с.
9. Круцевич Т. Ю. Проблеми організації рекреаційно-оздоровчих занять в структурі дозвільної діяльності студентської молоді / Т. Ю. Круцевич, О. В. Андрєєва, О. Л. Благій // Гуманіт. вісн. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»: наук.-теор. зб. – Переяслав-Хмельницький: ПП «СКД», 2012. – С. 178–180.
10. Сайкина Е. Г. Семантические аспекты отдельных понятий в области фитнеса / Е. Г. Сайкина, Г. Н. Пономарев // Теория и практика физической культуры: науч.-теор. журнал. – 2011. – С. 6–10.
11. Синиця С. В. Ритмічна гімнастика: навчальний посібник для проведення практичних занять / С. В. Синиця, В. В. Бондаренко, І. І. Мдвіншвілі. – Полтава: ПДПУ, 2004. – 91 с.

В статті проаналізовані основні базові поняття по проблемі дослідження: «фітнес», «оздоровчий фітнес», «фітнес-технологія», встановлено загальне і відмінне, взаємозв'язок між ними. Розкрито основні складові застосування фітнес-технологій на заняттях по фізичному вихованню студентів. Встановлено, що проектування процесу застосування фітнес-технологій на заняттях по фізичному вихованню студентів в системі фізичного виховання пов'язано з їхнім змістом, професійною компетентністю викладачів, індивідуалізацією освіти, навчально-тренувальною діяльністю студентів, інформаційною середовищем.

Ключевые слова: *здоровье, оздоровительный фитнес, студенты, физическое воспитание, фитнес-технологии.*

The article analyzes the main basic concepts of the research problem: «fitness», «health fitness», «technologies of fitness», established a common and excellent, the connection between them. The main components of the application of fitness technologies on the lessons of physical education of students have been revealed. It has been established that the design of the process of using fitness technologies in physical education classes in the system of physical education is related to their content, professional competence of teachers, individualization of education, training activities of students, information environment. Different approaches to understanding the basic concepts used in the study of the use of fitness technologies in the classes on the physical education of students in higher pedagogical educational institutions have necessitated clarification of the essence of some of them, namely: «fitness» is the direction of mass, sport and physical wellness, aimed at improving the general condition of students, their training and ability to rely on negative influences of the environment by performing simple and complex exercises in musicals It is accompanied by a certain tact, which helps to correct mass and body shape and allows to fix the obtained results; «health fitness» is a degree of balance of physical, mental and social conditions that have the necessary reserves to ensure the current life without physical and mental stress in a state of harmony with the environment; «technologies of fitness» is a rational way of purposeful interaction of participants in the pedagogical process, which is based on varieties of motor activity aimed at obtaining the maximum possible health effect, realization of students' needs in health and careful attitude towards it through conscious regulation of physical activity. Technologies of fitness is a system of constructive influence on the body of students by means of specially selected and dosed, predominantly gymnastic exercises, simulators that provide solutions to important health problems. They allow to reflect

the biological (motor activity, physical fitness, physical fitness), mental (motives, interests), social (healthy lifestyle) needs of students for physical education classes. In this sense, , technologies of fitness is a multi-vector concept, such as it covers terms that characterize a physical fitness (mass sports, conditioned training, recreation).

Key words: fitness, health, physical education, students, technologies of fitness.

УДК 373.3.016:502/504=161.2(045)

Кузьма-Качур Марія Іванівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,

Горват Маріанна Василівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве

НОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

В статті здійснений аналіз Концепції нової української школи з огляду формування природознавчої компетенції у молодших школярів в курсі «Я досліджую світ». Обґрунтовано доцільність інтеграції знань у процесі цілісного сприйняття навколишнього середовища. В статті виокремлено форми та методи, які сприяють формуванню природничих компетентностей, розвивають пізнавальний інтерес до вивчення природи, активність та самостійність молодших школярів.

Ключові слова: компетенції, природознавчі компетентності, нова українська школа, курс «Я досліджую світ».

Постановка проблеми. Глибокі зміни в освіті обумовлені прийняттям закону «Про освіту», розробкою сучасних державних стандартів та введенням пілотного проекту «Нової української школи». Вони вимагають нових підходів до організації навчально-виховного процесу початкової школи на ідеях гуманізму, інтеграції й інноваційності. Зміни відбулися і в освітній галузі «Природознавство», надзвичайно важливої з огляду на те, яку роль відіграють взаємостосунки між людиною і природою в сучасному світі. Освітня галузь «Природознавство» інтегрується в курс «Я досліджую світ».

Нові підходи до формування природознавчої компетентності в інтеграції з іншими освітніми галузями вимагають переосмислення дидактичних та методологічних аспектів викладання цього надзвичайно важливого курсу. Недостатньо вивченою проблемою є методика розробки інтегрованих завдань на компетентнісній основі, вироблення засад формування природничих наукових понять у молодших школярів, розвиток їхніх дослідницьких умінь та навичок спостережень.

Аналіз досліджень і публікацій. На необхідності формування понять у початкових класах наголошують вітчизняні та зарубіжні науковці. Ця проблема привертала увагу багатьох видатних представників педагогічної науки: О. Герда, Я. Коменського, Й. Песталотці, К. Ушинського, В. Сухомлинського. Вона була предметом спеціального дослідження Т. Байбари, О. Біди, О. Варакути, С. Васильєва, Н. Коваль, О. Лінник, Л. Нарочної, О. Усової та інших науковців.

У науково-педагогічних джерелах обґрунтовано загальні теоретичні засади формування природничих понять, зокрема у фундаментальних працях Т. Байбари, О. Біди, М. Верзиліна, І. Зверева, Г. Ковальчук, О. Козакової, В. Корсунської, О. Лінник, Л. Нарочної, В. Пакулової та ін.

Метою статті є аналіз головних аспектів формування природничої компетентності у молодших школярів на основі інтеграції в курсі «Я досліджую світ».

Виклад основного матеріалу. У Державному стандарті загальної початкової освіти зазначено [4], що основним завданням початкового курсу природничих наук є розвиток у молодших школярів понятійного апарату та формування у них соціальних умінь і навичок, необхідних у повсякденному житті і достатніх для вивчення навчальних предметів у середній та старшій школі. Поняття, які формуються в учнів у початкових класах, є показником якості засвоєних ними знань і свідчать про їхній інтелектуальний розвиток.

У Концепції Нової української школи виділено два цикли початкової освіти. Перший цикл початкової освіти сприятиме адаптації дитини до нового освітнього середовища, до шкільного життя: активного, пізнавального, цікавого (адаптаційно-ігровий період). Основні орієнтири організації навчально-виховного процесу в цьому циклі визначено такі:

– навчальні завдання і час на їхнє виконання будуть визначатися відповідно до (із урахуванням) індивідуальних особливостей школярів;

– навчальний матеріал можна буде інтегрувати в змісті споріднених предметів або вводити до складу предметів у вигляді модулів;

– обсяг домашніх завдань буде обмежено;

– навчання буде організовано через діяльність, ігровими методами як у класі, так і поза його межами;

– учитель матиме свободу вибору (створення) навчальних програм у межах стандарту освіти;

– буде запроваджено описове формувальне оцінювання, традиційних оцінок не буде;

– найважливіше завдання вчителя – підтримувати в кожному учневі впевненість і мотивацію до пізнання [2].

У другому циклі зусилля вчителів мають бути спрямовані на формування в учнів самостійності, почуття відповідальності за власні досягнення та спільні справи колективу (основний період).

Основні орієнтири організації навчально-виховного процесу другого циклу:

– використання методів з врахуванням індивідуальності учня, які формуватимуть уміння робити самостійний вибір, пов'язувати вивчене з практичним життям;

– запроваджується предметне навчання;

– частина предметів передбачатиме оцінювання [2].

Основна мета освітньої галузі «Природознавство»: формування природничої компетентності. Природничі компетентності молодших школярів вимагає певних умов для реалізації своїх завдань:

– природне розвивальне середовище;

– створення умов для спілкування дітей з об'єктами природи;

– організація активної діяльності дітей у природі.

Серед основних завдань освітнього закладу виділено «збереження життя і здоров'я дитини». Особливо воно є актуальним у початковій школі. Освітнє середовище в початковій школі має бути безпечним місцем, де діти відчуватимуть себе захищеними та в безпеці. Державними санітарними правилами і нормами влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу (Д Сан ПІ Н 5.5.2.008-01) встановлено вимоги щодо забезпечення належних умов для навчання і виховання учнів.

Сучасні тенденції до організації освітнього середовища Нової української школи прописані в «Методичних рекомендаціях для експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів». В них наголошується на дотриманні балансу між навчальними видами діяльності, ініційованими вчителем, та видами діяльності, ініційованими самими дітьми. Така суб'єкт-суб'єктна діяльність